

Brüssel, 28. mai 2021
(OR. en)

9292/21

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0243(COD)

CADREFIN 267	COAFR 141
POLGEN 85	COASI 77
FIN 403	CORLX 287
CODEC 793	COHOM 93
ACP 49	ECOFIN 545
COEST 119	ASIM 35
MAMA 91	MIGR 102
DEVGEN 109	ATO 40
COLAC 40	PE 57

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	28. mai 2021
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2021) 267 final
Teema:	KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel ning milles käsitletakse nõukogu seisukohta järgmise õigusakti vastuvõtmise kohta: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi „Globaalne Euroopa“ kohta aastateks 2021–2027

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2021) 267 final.

Lisatud: COM(2021) 267 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.5.2021
COM(2021) 267 final

2018/0243 (COD)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

**nõukogu seisukohta järgmise õigusakti vastuvõtmise kohta: Euroopa Parlamendi ja
nõukogu määrus naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö
rahastamisvahendi „Globaalne Euroopa“ kohta aastateks 2021–2027**

(EMPs kohaldatav tekst)

**KOMISJONI TEATIS
EUROOPA PARLAMENDILE,**

mis on esitatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõike 6 alusel

ning milles käsitletakse

**nõukogu seisukohta järgmise õigusakti vastuvõtmise kohta: Euroopa Parlamendi ja
nõukogu määrus naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö
rahastamisvahendi „Globaalne Euroopa“ kohta aastateks 2021–2027**

(EMPs kohaldatav tekst)

1. TAUSTTEAVE

Kuupäev, mil ettepanek (dokument COM(2018) 460 final – 2018/0243 COD) edastati Euroopa Parlamendile ja nõukogule:	14. juuni 2018
Kuupäev, mil alaliste esindajate komitee jõudis kokkuleppele osalise läbirääkimisvolituse suhtes:	12. juuni 2019
Kuupäev, mil alaliste esindajate komitee jõudis kokkuleppele täiendatud osaliste läbirääkimisvolituste suhtes:	25. september 2019
Esimese kolmepoolse kohtumise kuupäev:	23. oktoober 2019
Kuupäev, mil alaliste esindajate komitee jõudis kokkuleppele täiendatud osaliste läbirääkimisvolituste suhtes:	27. november 2019
Euroopa Parlamendi seisukoha kuupäev (aruanne):	27. märts 2019
Teise kolmepoolse kohtumise kuupäev:	5. detsember 2019
Kolmanda kolmepoolse kohtumise kuupäev:	20. veebruar 2020
Neljanda kolmepoolse kohtumise kuupäev:	11. juuni 2020
Kuupäev, mil alaliste esindajate komitee jõudis kokkuleppele täiendatud osaliste läbirääkimisvolituste suhtes:	18. september 2020
Viienda kolmepoolse kohtumise kuupäev:	2. oktoober 2020
Kuuenda kolmepoolse kohtumise kuupäev:	20. november 2020
Seitsmenda (viimase) kolmepoolse kohtumise kuupäev:	15. detsember 2020
Kuupäev, mil alaliste esindajate komitee jõudis poliitilisele kokkuleppele:	17. märts 2021

Kuupäev, mil Euroopa Parlamendi väliskomisjon ja arengukomisjon 19. märts 2021
hääletasid kompromisskokkuleppe heakskiitmise poolt:

Nõukogus esimese lugemise seisukoha vastuvõtmise kuupäev: 26. mai 2021

2. KOMISJONI ETTEPANEKU EESMÄRK

Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend „Globaalne Euroopa“ on oluline osa liidu vahenditest koostööks oma lähinaabruse ja maailmaga mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) raames.

Ettepanek käsitleb rahastamisvahendit, mille eesmärk on kaitsta ja edendada kogu maailmas liidu väärtusi ja huve, et ellu viia tema välistegevuse eesmärke ja põhimõtteid, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikes 5 ning artiklites 8 ja 21.

Naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi „Globaalne Euroopa“ määrus hõlmab meetmeid, mida varem käsitleti 11 eri määru¹ ning seega suurendab see liidu välistegevuse sidusust ja järjepidevust. See on osa ELi eelarvest ja ühtlustamine finantsmäärusega tagab võrdsed tingimused, kuna sellega nähakse ELi fondidele ette ühtsed reeglid ning kehtestatakse neile lihtsamad, läbipaistvamad ja paindlikumad eeskirjad. See aitab vähendada vaesust ja selle pikas perspektiivis kaotada, konsolideerida, toetada ja edendada demokraatiat, õigusriiki ja inimõiguste austamist, kestlikku arengut ja võitlust kliimamuutuste vastu ning tegeleda ebaseadusliku rände ja sundrändega, sealhulgas nende algpõhjustega. Samuti aitab see edendada mitmepoolsust ning täita rahvusvahelisi kohustusi ja eesmärke, millega liit on nõustunud, eelkõige kestliku arengu eesmärke, kestliku arengu tegevuskava 2030 ja Pariisi kokkulepet. Sellega edendatakse tugevamaid partnerlusi kolmandate riikidega, sealhulgas Euroopa naaberriikidega, tuginedes vastastikustele huvidele ja isevastutusele, et soodustada stabiliseerumist, head valitsemistava ja vastupanuvõime suurendamist.

Määrusel on järgmised erieesmärgid:

a) toetada ja edendada dialoogi ning koostööd kolmandate riikidega ja piirkondadega naabru¹ses, Sahara-taguses Aafrikas, Aasias ja Vaikse ookeani riikides, Põhja- ja Lõuna-Ameerikas ning Kariibi mere piirkonnas;

b) arendada Euroopa naabru¹ses asuvate riikidega tugevdatud eripartnerlusi ja tõhustada poliitilist koostööd, mis põhineb rahul ja stabiilsusel ning ühistel universaalsetel väärtustel, nagu demokraatia, õigusriigi põhimõte ja inimõiguste austamine, ning mille eesmärk on tugev ja kestlik demokraatia ja järkjärguline sotsiaal-majanduslik integratsioon ning inimestevahelised kontaktid;

c) üleilmsel tasandil:

- kaitsta, toetada ja edendada inimõigusi, sealhulgas soolist võrdsõiguslikkust ja inimõiguste kaitsjate kaitset ka kõige keerulisemates oludes ja hädaolukordades, demokraatiat ja õigusriigi põhimõtet, kaasa arvatud vastutusmehhanisme,
- toetada kodanikuühiskonna organisatsioone,

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 230/2014, (EL) nr 232/2014, (EL) nr 233/2014, (EL) nr 234/2014, (EL) nr 235/2014, (EL) nr 236/2014 ja (EL) 2017/1601, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 466/2014/EL, nõukogu määrused (EÜ, Euratom) nr 480/2009, (Euratom) nr 237/2014 ja (EL) 2015/322 ning 11. Euroopa Arengufondi (EAF) sisekokkulepe.

- edendada stabiilsust ja rahu, ennetada konflikte, aidates nii kaasa tsiviilelanike kaitsele,
- tegeleda muude üleilmsete probleemidega, nagu kliimamuutused, bioloogilise mitmekesisuse ja keskkonna kaitse ning ränne ja liikuvus;

d) reageerida kiiresti kriisiolukordadele, ebastabiilsusele ja konfliktidele, sealhulgas rändevoogudest ja sundrändest põhjustatud juhtudel, ning hübriidohtudele; vajadusele suurendada vastupidavust loodusõnnetustele ja inimtegevusest tingitud õnnetustele ning vajadusele ühendada humanitaarabi ja arengumeetmed; ning liidu välispoliitilistele vajadustele ja prioriteetidele.

Kokkulepitud rahastamispakett on kokku 79,462 miljardit eurot (jooksevhindades).

3. MÄRKUSED NÕUKOGU SEISUKOHA KOHTA

Nõukogu seisukoht kajastab täielikult kolmepoolsetel kohtumistel saavutatud kokkulepet. Kõige olulisemad muudatused, mida nõukogu on komisjoni ettepanekuga võrreldes teinud, on järgmised:

- *Seoses eelarvega:*
 - rahastamisvahendi ja selle komponentide muudetud eelarve, mis on kooskõlas Euroopa Liidu Nõukogu 2020. aasta juuli järeldustega ja mille puhul tehakse järeldustes selgelt eristamata summade proportsionaalne kohandus;
 - 270 miljoni euro suurune piirmäär meetmetele, mis on seotud sõjaliste osalejate suutlikkuse suurendamisega arengu ja arenguks vajaliku julgeoleku toetamiseks;
 - soovituslik summa 1 800 miljonit eurot programmile Erasmus;
 - võimalus eraldada kuni 25 % inimõiguste ja demokraatia temaatilise programmi vahenditest valimisvaatlusmissioonidele;
 - soovituslikult vähemalt 500 miljonit eurot Vaikse ookeani piirkonnale ja vähemalt 800 miljonit eurot Kariibi mere piirkonnale vastavate geograafiliste rahastamispakettide piires;
 - soovituslik summa vähemalt 500 miljonit eurot kohalikele asutustele geograafiliste programmide raames;
 - lisavahendid tekkivate probleemide ja prioriteetide reservist inimõiguste ja demokraatia (200 miljonit eurot), kodanikuühiskonna organisatsioonide (200 miljonit eurot) ja üleilmsete probleemide (600 miljonit eurot) temaatilistele programmidele.
- *Seoses määruse juhtimiselementidega:*
 - täiendavad delegeeritud õigusaktid, et muuta välistegevuse tagatise eraldiste summat ja ülemmäära ning arenguks vajaliku suutlikkuse suurendamise ja julgeoleku ülemmäära;
 - täiendav delegeeritud õigusakt geograafiliste programmide raamistiku kohta, mis tuleb võtta vastu 2021. aastal ja mis hõlmab järgmist:

- II lisas märgitud ühistest koostöövaldkondadest tulenevad konkreetseid eesmärgid ja prioriteetsed koostöövaldkonnad, sealhulgas prioriteetide seadmine, allpiirkondade kaupa;
- allpiirkonnad on järgmised: lõunanaabrus, idanaabrus, Lääne-Aafrika, Ida- ja Kesk-Aafrika, Lõuna-Aafrika ja India ookeani piirkond, Lähis-Ida, Kesk-Aasia, Lõuna-Aasia, Põhja- ja Kagu-Aasia, Vaikse ookeani piirkond, Ameerika, Kariibi mere piirkond;
- geograafilise samba temaatilised eesmärgid vastavalt arengukoostöö rahastamisvahendi määruse IV lisa punkti 1 alapunktile b;
- rahaeraldised Lääne-Aafrikale, Ida- ja Kesk-Aafrikale ning Lõuna-Aafrikale ja India ookeanile;
- geograafiliste programmide raamistikku käsitleva delegeeritud õigusakti kohustuslik tulemuslikkuse hindamine;
- põhjendus abi peatamise kohta demokraatia ja õigusriigi olukorra halvenemise korral;
- viide tuumaohutuse konventsioonide kui programmitöö põhimõtte järgimisele;
- programmidokumentide kohustuslik tulemuslikkuse hindamine;
- viide võimalusele luua üleaaafrikaline programm ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna programm.
- *Seoses rändega:*
 - kulueesmärgi „soovituslikult 10 %“ tase;
 - viide asjaolule, et rändega seotud meetmed peaksid aitama tõhusalt rakendada ELi lepinguid ja rändelaseid dialooge kolmandate riikidega, soodustades koostööd, mis põhineb paindlikul innustaval lähenemisviisil ja mida toetab koordineerimismehhanism.
- *Seoses naabruspoliitikaga:*
 - säilitada Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi praegune sõnastus stiimulitel põhineva lähenemisviisi osas;
 - määrata naabruspoliitika rahastamispaketist soovituslikult piiriülesele koostööle eraldatava osa suuruseks „kuni 5 %“.
- *Seoses muude, eespool nimetatata kulueesmärkidega:*
 - suurendada ametliku arenguabi kulueesmärki vähemalt 93 %ni;
 - suurendada kliimameetmete kulueesmärki 30 %ni;
 - lisada sõna „vähemalt“ enne eesmärki kulutada 20 % ametliku arenguabi kuludest inimarengule ja sotsiaalsele kaasatusele;
 - lisada viide panusele mitmeaastase finantsraamistiku eesmärgi saavutamisse, milleks on kulutada 10 % bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide jaoks;
 - seada lisaeesmärk „vähemalt 85 %“ meetmetele, mille peamine või oluline eesmärk on sooline võrdõiguslikkus, ja millest vähemalt 5 %-l peaks olema peamiseks eesmärgiks sooline võrdõiguslikkus ning naiste ja tütarlaste õiguste ja mõjuvõimu suurendamine.

- *Seoses EFSD+ / välistegevuse tagatisega:*
 - vähendada välistegevuse tagatise maksimumsummat 53 449 miljonile eurole ja kehtestada tagatise andmiseks 10 000 miljoni euro suurune ülempiir. Neid summasid võib muuta delegeeritud õigusaktiga;
 - tugevdada EFSD+ eesmärke, juhtimist, toimingute rahastamiskõlblikkust ja aruandlust käsitlevaid artikleid ning EFSD+ toimingute prioriteetseid valdkondi käsitlevat lisa. Juhtimist käsitlev tekst ei ole enam lisas, mida saaks muuta delegeeritud õigusaktiga, vaid see on lisatud määruse põhiosa artiklitesse;
 - täpsustada EIP rolli EFSD+s, eelkõige luues riigi tasandi ja riigi tasandist madalamate mitteäriliste tehingute jaoks sihtotstarbelise investeerimissuuna ning luues vajaduse korral asjakohase standardmenetluse kaudu kaks sihtotstarbelist investeerimissuunda riigi tasandist madalamate äriliste ja erasektori tehingute jaoks, soovituslikus kogusummas 26 725 miljonit eurot;
 - võtta kasutusele asjakohased määratlused seoses EFSD+’ga, eelkõige täiendavuse kohta;
 - lisada artikkel, milles käsitletakse kaebuste esitamise ja hüvitamise mehhanismi ning ELi finantshuvide kaitset.
- *Seoses rahastamisvahendi nimega:*
 - lisada nimele „Globaalne Euroopa“, millest saab seega „naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend „Globaalne Euroopa““.

Kokkulepe säilitab komisjoni esialgse ettepaneku eesmärgid, säilitades ambitsioonikuse taseme ja võimaldades piisavat paindlikkust uute eeskirjade rakendamisel. Seetõttu toetas komisjon eespool nimetatud muudatusi.

4. KOKKUVÕTE

Komisjon toetab institutsioonidevaheliste läbirääkimiste tulemusi ja nõustub seega nõukogus võetud seisukohaga.

5. KOMISJONI AVALDUSED

Komisjon on teinud kaks ühepoolset avaldust, mis on esitatud liites.

LIIDE

Komisjoni avaldused

Komisjoni avaldus Euroopa Parlamendiga naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi „Globaalne Euroopa“ üle peetava geopoliitilise dialoogi kohta:

„Võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklis 14 sätestatud Euroopa Parlamendi poliitilise kontrolli funktsiooni, kohustub Euroopa Komisjon pidama kahe institutsiooni vahel kõrgetasemelist geopoliitilist dialoogi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) XXX/XXX (millega luuakse naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend „Globaalne Euroopa“) rakendamise üle. See dialoog peaks võimaldama vahetada teavet Euroopa Parlamendiga, kelle seisukohti naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi rakendamise kohta võetakse täielikult arvesse.

Geopoliitilises dialoogis arutatakse enne programmidokumentide vastuvõtmist naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi rakendamise üldisi suuniseid, sealhulgas programmitöö kohta, ning konkreetseid teemasid, nagu tekkivate probleemide ja prioriteetide reservi kasutamine või finantsvõimenduse kohaldamine, mis võib viia võimalike muutusteni rände eraldatud vahendites või partnerriigile antava abi peatamiseni, kui partnerriik järjekindlalt ei järgi demokraatia, õigusriigi, hea valitsemistava, inimõiguste ja põhivabaduste austamise põhimõtteid.

Geopoliitiline dialoog on üles ehitatud järgmiselt:

- i) kõrgetasemeline dialoog kõrge esindaja/asepresidendi ning rahvusvaheliste partnerluste, naabruspoliitika ja laienemise eest vastutavate volinike ja Euroopa Parlamendi vahel;*
- ii) alaline dialoog kõrgemate ametnike tasandil väliskomisjoni ja arengukomisjoni töörühmadega, et tagada kõrgetasemelise dialoogi piisav ettevalmistamine ja järelmeetmed.*

Kõrgetasemeline dialoog toimub vähemalt kaks korda aastas. Üks koosolek võib langeda kokku aastaeelarve projekti esitamisega komisjoni poolt.“

Komisjoni avaldus põhjenduste 50 ja 51 ning artikli 8 lõike 10 kohta:

„Piirkondlikud rände toetusprogrammid toetavad laiaulatuslikke, tasakaalustatud ja kohandatud partnerlusi asjaomaste päritolu- või transiidi- ja vastuvõtivate riikidega, järgides paindlikku innustavat lähenemisviisi ning kasutades koordineerimismehhanismi naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi „Globaalne Euroopa“ raames. Vajaduse korral täiendatakse neid riigipõhiste programmide raames võetavate meetmetega.

Selleks et tagada nende vahendite kõige tõhusam ja mõjusam kasutamine kooskõlas liidu ja partnerriikide poliitiliste prioriteetidega, rakendab Euroopa Komisjon aktiivselt neid prioriteete, kasutades kõiki asjakohaseid liidu vahendeid, ning koordineerib tegevust koos liikmesriikidega sünkroniseeritud ja tõhusal viisil. Ta

tagab, et Euroopa Parlamenti ja nõukogu teavitatakse põhjalikult ja korrapäraselt, et võimaldada arvamuste vahetamist. “